

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Handlingsplan

Norges handlingsplan 5

Open Government Partnership (OGP)

2024-2027

utkast per 8. juni 2023

Innhold

Innhold

1. Open Government Partnership – Norges handlingsplan 5 – prioriterte områder.....	5
1.1. Regjeringens prioriterte områder i ny handlingsplan.....	5
1.2. Grunnlaget for regjeringens prioriteringer	5
1.3. Innspill fra forvaltningen og det sivile samfunn – samskaping	5
1.4. Prioritert liste	6
1.5. Oppfølgingen av innspillene –	6
2. Norge og Open Government Partnership (OGP).....	7
2.1. Organisering og finansiering	7
2.2. Handlingsplanene.....	7
3. Samarbeidet innenfor rammen av OGP.....	8
3.1. OGP-rådet.....	8
3.2. Interessentforumet	8
3.3. Hjemmesider	9
3.4. Nordisk +	9
4. Åpenhetsarbeidet i Norge (utenfor OGP).....	10
Levels of public trust in Norway are among the highest in OECD countries. In 2021, 77% of the population reported trusting the government, compared to an OECD average of 47%. Law and order institutions, such as courts and the police, are trusted by 82% of people. The parliament is trusted by 69% of the population, while 65% trust the civil service and 58%, the local government. On the low end of the spectrum, only 40% of Norwegians reported trusting the media, with no distinction among different types of providers. (OECD rapport: “Drivers of Trust in Public Institutions in Norway” s. 9.).....	10
4.1. Sivilsamfunnets rolle	10
4.2. Trepertssamarbeidet	10
4.3. Tillitsreformen.....	11
4.4. Utredningsinstruksen.....	11
4.5. NOU/utvalgsarbeid.....	11
4.6. Høringer	12
4.7. Forvaltningsloven, offentleglova, arkivlova, miljøinformasjonsloven og åpenhetsloven.....	12

4.8.	Statens kommunikasjonspolitikk	13
4.9.	Dialog med kommunene (konsultasjonsordningen)	13
4.10.	Norsk deltakelse i OECD-arbeidet om åpenhet/demokrati, «Working Party on Open Government (WPOG)»	13
5.	Norges OGP-forpliktelser 2023-2027	14
5.1.	Offentlige innkjøp - etablere en autoritativ kilde for kvantitative data om offentlige anskaffelser.	14
5.2.	Handheve regelverket for universell utforming av ikt-løsinger	18
	Ikt-forskrifta vart innført i 2013, og gjeld for verksemdar i privat og offentleg sektor, inkludert frivillige lag og organisasjonar. Utdanningssektoren og arbeidslivet var unnateke.	19
	I 2018 vart ikt-forskrifta utvida til å omfatte digitale løysingar i utdanningssektoren.	19
	I 2021 vedtok Stortinget ei ytterlegare utviding av regelverket for offentleg sektor, gjennom å innlemme EU-direktiv 2016/2102 om tilgjengelege nettstader og mobilapplikasjonar, i ikt-forskrifta med verknad frå 1.2.2023.	19
5.3.	Enklere personvernerklæringer på offentlige nettsteder (KDD)	22
5.4.	Digital inkludering (KDD)	24
5.5.	Evalueringsav eInnsyn	26
5.6.	Utvikle en mer strategisk tilnærming til antikorrupsjonsarbeidet	29
5.7.	Bedre innsyn i straffesaksdokumenter for å gjøre reglene mer i overensstemmelse med gjeldende rettstilstand	33
6.	Vedlegg: Nærmere om prosessen fram mot HP-5	35
6.1.	Møte i Interessentforum 23.6.2022	35
6.2.	Høringsrunden	35
6.3.	Møte i Interessentforum 20.9.2022	35
6.4.	Møte med medlemmer av Interessentforum 13. og 16. januar 2023	36
6.5.	Oppfølgingen av møtene i januar 2023 – prosessen mot ferdiggjøring	36
6.6.	Eventuelle kommentarer fra sivilsamfunnet etter høringsprosessen sommeren 2023.	37
7.	Følgende forpliktelser er ikke klare for å legges inn i planen nå, men kan jobbes videre med i det kommende året:	38
7.1.	Følge opp utredningen fra Ytringsfrihetskommisjonen (2022:9) og personvernkommissjonen (NOU 2022:11)	38
7.2.	Sikre at det offentlige ikke holder tilbake mer informasjon enn det er grunnlag for i loven	40

1. Open Government Partnership – Norges handlingsplan 5 – prioriterte områder

1.1. Regjeringens prioriterte områder i ny handlingsplan

Våren 2022 behandlet regjeringen spørsmålet om hvilke områder den ønsket å prioritere i en ny Open Government Partnership (OGP) handlingsplan.

Regjeringen foreslo sju områder:

- Mer åpenhet om offentlige innkjøp
- Antikorrupsjon
- Aktiv offentlighet
- Tillit til forvaltningen
- Integritet og åpenhet i forvaltningen
- Klima og miljø
- Viderebruk av offentlige data

1.2. Grunnlaget for regjeringens prioriteringer

Regjeringen har lagt vekt på å lage en handlingsplan som kan skape reelle endringer for innbyggerne. Planen har derfor tatt utgangspunkt i tema hvor Norge har et forbedringspotensial, og som også er politisk prioriterte. Regjeringen mener det har vært hensiktsmessig å utarbeide en plan for fireårsperioden 2022 – 2026, som i hovedsak sammenfaller med stortingsperioden. Regjeringen har også tatt hensyn til at mange av de foreslåtte tiltakene vil kreve tid for å utvikle og gjennomføre. For valg av temaer i planen har regjeringen tatt utgangspunkt i rapporter fra OECD, Transparency International (TI) og OGPs eget revisjonsorgan, IRM¹ og OGP-rådet. De har alle pekt på ulike områder hvor Norge kan bli bedre.

1.3. Innspill fra forvaltningen og det sivile samfunn – samskaping

Det kom inn forslag til forpliktelser i handlingsplanen fra både forvaltningen og sivilsamfunnet allerede før det første møtet med sivilsamfunnet i juni 2022 hvor innspill til planen skulle diskuteres. I tillegg kom det inn forslag under høringsrunden og i tilknytning til møtet i Interessentforumet i september.

Forslag til tiltak er blitt utarbeidet av både forvaltningen og sivilsamfunnsorganisasjonene gjennom samskappingsprosesser. I enkelte tilfeller er forslag ikke blitt fulgt opp, slik som når det gjelder reelt eierskap. Noen forslag er fremmet av forvaltningen uten innspill fra sivilsamfunnet slik som håndheving av personvernerklæringer på offentlige nettsteder og håndhevelse av regelverket for universell utforming av ikt-løsninger.

¹ IRM: Independent Reporting Mechanism

1.4. Prioritert liste

Ut fra de rundt 25 forslagene til forpliktelser i Handlingsplan 5 satte KDD opp en liste på temaer som syntes særlig relevante å arbeide videre med. Der var det lagt særlig vekt på områder der hvor det er forbedringspunkter (der hvor Norge ikke kommer godt ut i sammenlikninger, hvor vi ikke er fornøyde med status og hvor det er mulighet for «strek») og som oppfølging av IRM-kommentarene.

Handlingsplan 5 inneholder derfor følgende områder som både imøtekommer regjeringens og sivilsamfunnets prioriteringer:

- Offentlige innkjøp
- Universell utforming og digital inkludering
- Åpenhet i forvaltningen – arkiv/journalføring, e-innsyn
- Antikorrupsjon
- Bedre innsyn i straffesaksdokumenter

1.5. Oppfølgingen av innspillene –

Planen ble sendt Interessentforumet og OGP-rådet og samtidig lagt ut på OGP-hjemmesidene juni 2023 for kommentar.

2. Norge og Open Government Partnership (OGP)

2.1. Organisering og finansiering

Norge ble en del av OGP-samarbeidet allerede i 2010 som ett av de aller første landene, og har også deltatt i OGPs styringsgruppe.

Det er Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som samordner OGP-arbeidet i Norge.

Norge støtter OGPs finansielt gjennom årlig å bevilge et beløp tilsvarende US \$ 200 000 til arbeidet.

Norge har opprettet et interessentforum, og vi på har testet eget initiativ ut et OGP-råd. Medlemmene i Interesseforumet utgjøres av en rekke av sivilsamfunnsorganisasjoner sammen med departementene. Alle organisasjoner står fritt til å kunne delta i arbeidet. OGP-rådet er oppnevnt av departement (se pkt.ene 3.1. og 3.2).

Vår erfaring synes å vise at forholdsvis få organisasjoner velger å delta i forumet når allmenne åpenhetsspørsmål behandles, mens de derimot prioriterer deltakelse når mer faglig avgrensede temaer, knyttet opp til eget interessefelt, behandles.

2.2. Handlingsplanene

Norge har levert fire handlingsplaner samt en forlengelse av den fjerde planen (Handlingsplan 4 B). Grunnet koronapandemien var det ikke mulig å starte arbeidet med en ny handlingsplan, og den fjerde ble derfor utvidet med flere tiltak. Dette ble gjort i samforståelse med OGP.

Det er de enkelte departementene og virksomhetene er ansvarlige for sine respektive forpliktelser. Norge

Norges handlingsplaner har vært vurdert av OGPs eget revisjonsorgan, IRM (Independent Reporting Mechanism). Planene er flere ganger blitt kritisert for ikke å være ambisiøse nok, at de har inneholdt forpliktelser som i alle fall ville være blitt gjennomført og at arbeidet i for liten grad har involvert sivilsamfunnet.

Norge har imidlertid også høstet anerkjennelse slik som forpliktelser om likestilling, reelt eierskap og tilgjengeliggjøring av finansielle data.

3. Samarbeidet innenfor rammen av OGP

3.1. OGP-rådet

Helt siden oppstarten av arbeidet med Handlingsplan 3 har Norge hatt et eget OGP-råd. Det har bestått av seks personer fra ulike organisasjoner og bedrifter. Rådet har særlig bistått KDD til å utvikle handlingsplanene, ved å komme med innspill til temaer, men også følge arbeidet med å lage, iverksette og følge opp planene. Dessuten har rådet på eget initiativ deltatt i den offentlige debatten om åpenhetsspørsmål, blant annet har de laget små videofilmer / («You Tube») som i 2020/21 særlig rettet søkelyset mot åpenhet under pandemien. I 2022 ble det lagd tre videoer som tok for seg åpenhet mer generelt og OGP spesielt.

Medlemmer av rådet har også deltatt på møter sammen med departementet i ulike sammenhenger, seinest under OGPs regionalmøte i Roma i 2022.

3.2. Interessentforumet

Et viktig element i OGP er interessentforumet («*stakeholders' forum*»). Dette skal bestå av forvaltningen og sivilsamfunn og møtes regelmessig for å følge OGP-arbeidet i det enkelte land. Det skal derfor spille en aktiv rolle nå handlingsplanene utarbeides, men også i iverksettingen og oppfølgingen av dem.

I Norge har det ikke vært faste medlemmer av dette forumet. Det er utarbeidet en adresseliste over en rekke sivilsamfunnsorganisasjoner som får innbydelser til møter og annen orientering. Dette dreier seg om sivilsamfunnsorganisasjoner som har vært antatt interessert i arbeidet. I innbydelsene har det vært oppfordret til å videresende møteinnkallingen til andre organisasjoner som kunne være aktuelle. Brevene til interessentforumet har gjerne handlet om forespørsel om innspill til handlingsplaner, ordinerer om møter i OGP o.l.

Deltakelsen på møtene avspeiler gjerne hvilke temaer som er oppe til debatt. Imidlertid har forholdsvis få organisasjoner stilt på møtene. De fleste av de organisasjonene som velger å møte, arbeider med åpenhet generelt og med åpenhet rundt pengestrømmer. I tillegg har organisasjonene fra mediebransjen møtt.

Det har under utarbeidelsen av HP-5 vært flere møter i forumet. Det første møtet fant sted 23. juni og utgjorde starten på arbeidet med handlingsplanarbeidet. Dette ble fulgt opp av et nytt møte 20. september. Til disse møtene var alle organisasjonene innbudt. I tillegg har det vært avholdt to temamøter med temaer hvor interessentene hadde spilt inn forslag til forpliktelser (hhv. 13. og 16. januar 2023)

3.3. Hjemmesider

KDD har opprettet egne sider på Regjeringen.no som omhandler OGP-arbeidet ([Åpenhet i forvaltningen \(regjeringa.no\)](#)). Sidene har løpende informert om arbeidet med handlingsplanen og gitt annen relevant informasjon om Norges OGP-arbeid.

3.4. Nordisk +

Gjennom flere år har Norge spilt en aktiv rolle innenfor rammen av OGP. Et samarbeid som opprinnelig bestod av Danmark, Finland, Sverige og Norge er blitt utvidet til også å omfatte de baltiske landene, Tyskland, Nederland og Skottland. Samarbeidet omtales gjerne som «Nordisk +», og det ble i sin nåværende form initiert på toppmøtet i Ottawa i 2019.

Landenes kontaktpersoner har mer eller mindre jevnlig møttes enten på fysiske møter eller på nettet, gjerne sammen med OGPs administrasjon. Møtene har faglig innhold dels knyttet til åpenhetsspørsmål, dels knyttet til prosesser slik som jobbing med handlingsplaner og hvordan forvaltningen arbeider overfor sivilsamfunnet.

I tillegg til møter hvor alle eller de fleste landene deltar, finner det også sted bilaterale møter.

Fra Norge deltar ansvarlig(e) kontaktperson(er) for OGP, gjerne sammen medlemmer av OGP-rådet.

4. Åpenhetsarbeidet i Norge (utenfor OGP)

Norge er kjent for å være ett av de åpneste samfunnene i verden. Landet skårer ofte godt på ulike sammenliknende statistikker for bl.a trygghet, tillit, helse, politisk deltakelse og antikorrupsjon. I 2021 gjennomførte OECD en [undersøkelse av befolkningens tillit til forvaltningen](#) i Norge (tilsvarende undersøkelse gjøres av alle OECD-landene).² Her kom Norge godt ut, men fikk råd om blant annet å forbedre påvirkningsmulighetene for marginaliserte grupper.

Ikke alt åpenhetsarbeid i Norge omfattes av OGP. På en rekke områder samarbeider forvaltningen og det sivile samfunn:

4.1. Sivilsamfunnets rolle

Sivilsamfunnet spiller en betydelig rolle i norsk samfunnsliv, og har gjort det i to hundre år.

Tall fra Institutt for samfunnsforskning (ISF) og «Frivillighet Norge» [Frivillighetsarbeidet](#) – viser høy organisasjonsgrad i befolkningen. ISF har funnet ut at et flertall av den voksne befolkningen utfører frivillig arbeid hvert år. Det er anslått at innsatsen fra frivillig sektor utgjør en årlig produksjon av tjenester på 50 milliarder kroner. Flere sivilsamfunnsorganisasjoner arbeider for å fremme godt styresett og god forvaltning, gjerne gjennom kampanjer for økt åpenhet om statens inntekter og kamp mot korrupsjon. De overvåker også måloppnåelse og kvalitet på offentlig politikk og bidrar til spredning av informasjon og kunnskap om offentlig politikk.

Sivilsamfunnsorganisasjoner har kontakt med det offentlige på ulike måter: Det kan finne sted gjennom f.eks. Stortingets komiteer, gjennom kontakt med departementene (politisk ledelse eller embetsverket), eller gjennom direktorater. Tilsvarende er det en utstrakt kontakt med lokalforvaltningen. I tillegg deltar de ofte aktivt i høringer og andre innspill.

Sivilsamfunnsorganisasjoner kan også delta i råd og utvalg hvor de er med på å legge premisser for seinere behandling i folkevalgte organer.³

4.2. Trepårtssamarbeidet

Det norske samfunnet bygger mer på konsensus enn på konflikt. Da er [trepårtssamarbeidet](#) et viktig virkemiddel. De tre partene er staten, arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. En viktig sak som partene samarbeider om, er inntektspolitikken. Det inntektspolitiske samarbeidet mellom regjeringen og partene i arbeidslivet har som hovedmål å koordinere lønnsdannelsen. På den måten skal inntektspolitikken bidra til en moderat pris- og lønnsvekst. Det vil igjen styrke grunnlaget for varig høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Lønnsforhandlingene er

² Levels of public trust in Norway are among the highest in OECD countries. In 2021, 77% of the population reported trusting the government, compared to an OECD average of 47%. Law and order institutions, such as courts and the police, are trusted by 82% of people. The parliament is trusted by 69% of the population, while 65% trust the civil service and 58%, the local government. On the low end of the spectrum, only 40% of Norwegians reported trusting the media, with no distinction among different types of providers. (OECD rapport: "Drivers of Trust in Public Institutions in Norway" s. 9.)

³ Frivillige organisasjoners påvirkning av offentlig politikk og [samfunn](#) (Batchloroppgave 2017)

partenes ansvar. Det inntektspolitiske samarbeidet mellom regjeringen og partene i arbeidslivet er forankret i regjeringens kontaktutvalg, som ble opprettet i 1962, og ledes av statsministeren. Samarbeidet har bidratt til at Norge har hatt lavere arbeidsledighet og lavere konfliktnivå i arbeidslivet enn de fleste andre land.

4.3. Tillitsreformen

[Tillitsreformen](#) er et av regjeringens viktigste prosjekter, og en sentral del av arbeidet med å fornye og utvikle offentlig sektor. Dette er ikke en tradisjonell reform hvor regjeringen beslutter struktur og utforming og deretter gir forvaltningen beskjed om hvordan den skal gjennomføres. Innholdet i reformen skapes i tett samspill med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelse i alle store offentlige virksomheter. Arbeidet med tillitsreformen er derfor en helt sentral del av fornyingsarbeidet i offentlig sektor. Målet med reformen er mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne i hele landet. Dette skal vi oppnå ved å øke tilliten innad i offentlig sektor. Reformen skal være konkret, og departementene jobber nå blant annet med å gi mer faglig frihet til førstelinjen og å redusere unødvendige rapporterings- og dokumentasjonskrav.

Hvis de ansatte får mer tid og rom til å bruke sin kompetanse på det de først og fremst er ansatt for, blir ressursene brukt bedre og brukerne kan få bedre tjenester. De ansattes kunnskap og kompetanse er offentlig sektors fremste ressurs. Den må man ta godt vare på og bruke best mulig.

4.4. Utredningsinstruksen

Formålet med [utredningsinstruksen](#) er å legge et godt faglig uavhengig grunnlag for beslutninger om statlige tiltak, som for eksempel reformer, regelendringer og investeringer, ikke minst for politiske beslutninger. Det er viktig at statlige beslutninger er velbegrunnede og gjennomtenkte. Ufullstendig eller manglende utredning øker risikoen for at det fattes beslutninger som ikke kan gjennomføres, som gir uønskede virkninger eller som innebærer sløsing med samfunnets ressurser. Ett av kravene i instruksen er at forvaltningen skal involvere dem som er berørt av tiltaket tidlig i utredningsprosessen. Utredningsinstruksen finnes i [Lovdata](#)

4.5. NOU/utvalgsarbeid

Offentlige utvalg har i lang tid hatt en sentral plass i det norske styringssystemet. I offentlige utvalg deltar ulike deler av samfunnet, for eksempel interesseorganisasjoner og academia. Målet med å nedsette offentlige utvalg er å utvikle kunnskapsgrunnlaget for politikken og foreslå konkrete tiltak, for eksempel nye lover. Utvalgene skal levere en offentlig rapport (noen ganger flere), som formelt sett er et råd til det departementet som har nedsatt utvalget. Offentlige utvalg bidrar også til at det er åpenhet om hvem som gir regjeringen eller statsråder råd om utvikling og gjennomføring av offentlig politikk, og om hvilke råd de gir. Rapportene utgis ofte i den etablerte ordningen som kalles NOU (Norges offentlige utredninger), men de kan også utgis på annen måte.

NOU-ene sendes som regel på offentlig høring og blir derfor ofte en del av det faglige grunnlaget for meldinger og proposisjoner som regjeringen legger fram for Stortinget. De

offentlige utvalgene er statlige og nedsatt av regjeringen eller av et departement. Utvalgene har ekstern representasjon og er tidsbegrensede, for eksempel til ett år. De eksterne medlemmene kan være partsrepresentanter eller uavhengige eksperter. Utvalgene kan også ha medlemmer fra offentlige myndigheter.

Utredningsutvalg skal ha fleksibilitet i arbeidet hvor deltakerne er likeverdige, og at de har fullmakter til å finne de gode løsningene. Dette innebærer at de kan ha dialoger og diskusjoner med hvem de måtte ønske, kun eventuelt begrenset av mandatet.

Det er utgitt ca. 1650 NOU-utvalg totalt siden serien startet i 1972.

4.6. Høringer

[Høring](#) brukes for at innbyggere, organisasjoner og næringsliv skal få si sin mening og føre kontroll med hva forvaltningen gjør og utfører sine oppgaver. Normalt skal høringsfristen være tre måneder.

Saker sendes på høring fordi:

- det er en demokratisk rett for alle å få være med på å utforme offentlig politikk.
- berørte interessers synspunkter skal bli kjent for dem som skal fatte beslutninger.
- saker skal opplyses så godt som mulig før beslutninger fattes (ref. forvaltningsloven).
- deltakelse skaper bedre forankring og letter gjennomføring av tiltak.

Saker på høring kan dreie seg om forslag til lover og forskrifter som regulerer folks rettigheter og plikter, organisering av forvaltningen, endrede myndighetsområder, og utredninger. Alle og enhver kan gi innspill til offentlige høringer, uansett om de står på høringslisten eller ikke.

4.7. Forvaltningsloven, offentleglova, arkivlova, miljøinformasjonsloven og åpenhetsloven

[Forvaltningsloven](#) gir generelle regler om behandlingsmåten i den offentlige forvaltning. Loven regulerer saksbehandlingen når det treffes avgjørelser, og særlig partenes rettigheter under saksbehandlingen.

[Offentleglova](#) gir alle rett til innsyn i saksdokumenter, journaler og lignende registre for alle organer som omfattes av loven. Loven gjelder for alle statlige forvaltningsorganer, kommuner og fylkeskommuner og enkelte andre virksomheter. Hovedregelen er at det skal gis innsyn, og unntak krever hjemmel i lov eller i henhold til lov. Ellers inneholder loven regler om håndtering av innsynskrav og om anledning til å klage på avgjørelser i innsynssaker.

[Arkivlova](#) skal sikre arkiv som har viktig kulturelt eller forskingsmessig verdi eller som inneholder rettslig eller viktig forvaltningsmessig dokumentasjon slik at disse kan tas vare på og gjøres tilgjengelige for ettertida. Detaljerte regler om arkiveringen og journalføring av dokumenter står i arkivforskriften.

[Miljøinformasjonsloven](#) skal sikre allmennheten tilgang til miljøinformasjon og derved gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, til å verne seg selv mot helse- og miljøskade og til å påvirke offentlige og private beslutningstakere i miljøspørsmål. Loven skal

også fremme allmennhetens mulighet til å delta i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet.

[Åpenhetsloven](#) trådte i kraft 1.7.2022. Den skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

4.8. Statens kommunikasjonspolitikk

[Kommunikasjonspolitikken](#) inneholder de sentrale mål og prinsipper for statens kommunikasjon med innbyggere, næringsliv, organisasjoner og annen offentlig virksomhet. Målene for den statlige kommunikasjonspolitikken er at innbyggerne skal få korrekt og klar informasjon om sine rettigheter, plikter og muligheter, ha tilgang til informasjon om statens virksomhet, og inviteres til å delta i utformingen av politikk, ordninger og tjenester.

4.9. Dialog med kommunene (konsultasjonsordningen)

Regjeringen og KS er omforent om behovet for en god dialog mellom staten og kommunesektoren om statlige rammebetingelser og måloppnåelse innen kommunal virksomhet. Fra og med arbeidet med statsbudsjettet for 2001 har det vært regelmessige konsultasjoner mellom staten v/regjeringen og kommunesektoren v/KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) gjennom faste politiske møter.

Hovedformålet med ordningen er å komme til enighet om hva som kan oppnås innenfor kommunesektorens inntektsrammer.

4.10. Norsk deltakelse i OECD-arbeidet om åpenhet/demokrati, «Working Party on Open Government (WPOG)»

Norge deltar i OECDs arbeid om åpenhet gjennom «Working Party on Open Government» (WPOG). Arbeidet med åpenhet i OECD dekker mange av de samme temaene som OGP, men gjerne med en noe annen vinkling, ofte med større vekt på hvordan forvaltningen skal organisere sitt arbeid. WPOG er en arbeidsgruppe under PGC («Public Government Committee».)

5. Norges OGP-forpliktelser 2023-2027

5.1. Offentlige innkjøp - etablere en autoritativ kilde for kvantitative data om offentlige anskaffelser.

Forpliktelses navn og nummer	Etablere en autoritativ kilde for kvantitative data om offentlige anskaffelser.
Kort beskrivelse av forpliktelsen	<p><i>Bakgrunn</i></p> <p>Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har ambisjon om å bli oppfattet som premissgiver og fremste kilde for kvantitative data om offentlige anskaffelser.</p> <p>OECD (2018) påpekte i sin gjennomgang av anskaffelsessystemet i Norge (MAPS) at ett forbedringspunkt var å investere i datainnsamling og utvikling av et rammeverk for analyse og overvåking av tilstand og prestasjonsevne.</p> <p>Riksrevisjonens gjennomgang av grønne anskaffelser i 2022 belyser også problematikken: <i>Manglende datagrunnlag har gjort det utfordrende å beskrive omfang, kostnader og effekter av grønne anskaffelser. En grunnleggende utfordring er at den tilgjengelige informasjonen ikke dekker behovet. Dette skyldes både at tilgangen til eksisterende informasjonskilder er mangelfull, og at kildene ikke inneholder den nødvendige informasjonen om anskaffelsene som gjennomføres.</i></p> <p>DFØ fikk i oppdrag i tildelingsbrev for 2021 om å legge til rette for å fremskaffe bedre innkjøpsdata fra statlige virksomheter. I tillegg ble det gitt i oppdrag å øke produksjon og bruk av data for effektiv ressursbruk. Arbeidet ble videreført i 2022, og danner grunnlaget for DFØs ambisjon om å tilgjengeliggjøre data for å fremme åpenhet om offentlig innkjøp. Dette søkes å gjøres ved å utvide datatilfanget løpende for å kunne produsere informasjon om offentlig anskaffelser og forbruk, samt hvilken risiko og konsekvenser anskaffelsene kan ha for økonomi og bærekraft.</p> <p>Eksempler på data DFØ ønsker å tilgjengeliggjøre:</p> <ul style="list-style-type: none">• Data om offentlige kunngjøringer for å få et bedre kunnskapsgrunnlag om anskaffelser som gjøres på Doffin. Dette inkluderer rådata fra Doffin.no-løsningen, samt aggregert statistikk.• Statistikk fra bruk av eBevis. eBevis er en tjeneste for elektronisk innhenting av dokumentasjonsbevis fra enkelte offentlige registre.• Statistikk fra regnskapsdata og leverandørinformasjon for offentlige virksomheter.• Data og statistikk om klima- og miljøvennlige offentlige innkjøp.• Data og statistikk om resultater fra anskaffelsesundersøkelsen. <p>DFØ har ambisjoner om å tilgjengeliggjøre data i form av statistikk og ferdige analyser på dfo.no og anskaffelser.no, samt åpne data på data.norge.no og data.dfo.no.</p>

Ansvarlig for forpliktelsen	DFØ		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	NFD/DFØ KDD	Transparency International Norge	
Tidsrom (til – fra)	2023-2024		
Problembeskrivelse			
<p>1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?</p> <p>Behovet for bedre data om offentlige anskaffelser er tidligere beskrevet av blant annet OECD og Riksrevisjonen, samt i DFØs tildelingsbrev. Data om offentlige anskaffelser kan dekke flere målgruppers behov for innsyn og kunnskap, for eksempel gjennom innsikt om offentlige virksomheters innkjøpspraksis, samt effekter av denne.</p> <p>Det er behov for kunnskap om styring av offentlig innkjøp. Kunnskapen trengs både som grunnlag for overordnet politikktutforming og for å følge opp overordnede politiske mål. I tillegg trenger offentlige virksomheter data for å kunne styre sine innkjøp på en god og effektiv måte. For å få et helhetlig bilde av virksomhetenes innkjøpskostnader, må det utarbeides systematiske innkjøpsanalyser som viser hvem som kjøper hva og fra hvilke leverandører (spendanalyser).</p> <p>Samtidig er en åpen forvaltning viktig for demokratiet fordi det bidrar til å opprettholde en høy tillit i befolkningen til at offentlige midler blir brukt effektivt. Statistikk og data om gjennomførte anskaffelser vil gi allmennheten bedre kunnskap om omfanget, type og karakteristika ved anskaffelsene og hvem (på et overordnet nivå) som blir tildelt offentlige kontrakter. Dette er informasjon som kan bidra til bedre innsyn og kontroll av offentlig utgifter.</p> <p>Forpliktelsen vil gi målgruppene bedre innsikt gjennom data og statistikk, spesielt innenfor områdene kunngjøringer på Doffin, regnskapsdata og leverandørinformasjon, klima- og miljøvennlige anskaffelser, og offentlige virksomheters arbeid med anskaffelser.</p>			
<p>2. Hva skyldes problemet?</p> <p>Problemet skyldes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgang til data: ofte er proprietære eller virksomhetsspesifikke data vanskelig å eksportere eller overføre på grunn av juridiske hindringer eller fordi det er teknisk arbeidskrevende. • Tekniske dataforvaltningsløsning i DFØ: dataforvaltning, både en teknisk dataplattform og kompetanse for drift og utvikling, krever kapasitet og ressurser. Målet er å etablere stabile og sikre rammebetingelser for forvaltning av anskaffelsesrelevante data som muliggjør spredning og tilgjengeliggjøring. 			
Beskrivelse av forpliktelsen			
<p>1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?</p> <ul style="list-style-type: none"> • DFØ har etablert ANS datasjø som en dataplattform for dataforvaltning • DFØ har etablert domenet data.dfo.no der åpne data skal publiseres • DFØ har gjennomført juridiske utredninger om tilgang til regnskaps- og fakturadata i dialog med NFD. 			
<p>2. Hvilken løsning foreslås?</p> <ul style="list-style-type: none"> • DFØ jobber med å få tilgang til data, etablere dataflyt til dataplattformen, gjennomføre analyser, og publisere data og statistikk åpent. 			

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen? <ul style="list-style-type: none"> • Bedre databasert kunnskap og åpenhet om offentlige anskaffelser, på grunnlag av DFØs kvantitative data om offentlige anskaffelser. • Tydeliggjøring av DFØs rolle som premissgiver og fremste kilde for kvantitative data om offentlige anskaffelser. 				
Analyse av forpliktelsen				
Spørsmål		Svar		
1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?		DFØs ambisjon fremmer åpenhet innen offentlige anskaffelser ved deling av rådata, analyser og statistikk. Allmennheten kan dermed i større grad kontrollere og ettergå data fra anskaffelsesprosessene, men også fra faktiske innkjøp og forbruk. I tillegg kan leverandører bruke disse data til å bygge løsninger og tjenester som allmennheten og offentlig sektor kan bruke for å få bedre innsikt.		
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?		Deling av data og statistikk legger grunnlaget for at allmennheten og andre kan gå offentlige virksomheter i sømmene i større grad. Påregnelighet muliggjøres gjennom detaljert informasjon om anskaffelser, f.eks. hvem oppdragsgiver er, hva som anskaffes, hvem som tildeles kontrakt, volum på kontrakt, mv.		
3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?		DFØ søker å gi allmennheten større innsikt og kunnskap om offentlige anskaffelser på overordnet nivå. Det vil også sette enkeltindivider og leverandører i stand til å undersøke og analysere data, samt lage nyhetssaker om offentlig sektors anskaffelser.		
Planlegge forpliktelsen				
Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullførings-tidspunkt	Interessenter	
1. Åpne data og statistikk om offentlige kunngjøringer, samt statistikk basert på eBevis. 2. Statistikk fra regnskapsdata og leverandørinformasjon for offentlige virksomheter 3. Statistikk om klima- og miljøvennlige innkjøp 4. Resultater og data fra anskaffelsesundersøkelsen	1. Åpne data gir detaljert innsikt i kunngjøringer som gjøres på Doffin, samt statistikk fra elektronisk innhenting av dokumentasjonsbevis. 2. Gir innsikt i hvilke utgifter offentlige virksomheter faktisk har, innenfor hvilke kategorier, samt hvilke leverandører som har store markedsandeler innen det offentlige.	2024	Ansvarlig: DFØ	
			Interessenter/støttespillere	
			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner

	<p>3. Bedre oppfølging av andel grønne innkjøp.</p> <p>4. Oversikt over offentlige virksomheters arbeid med anskaffelser.</p>				
--	---	--	--	--	--

5.2. Handheve regelverket for universell utforming av ikt-løysingar

Forpliktelses navn og nummer	Handheve regelverket for universell utforming av ikt-løysingar, slik det går fram av likestillings- og diskrimineringsloven §18 og forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonstekniske (ikt)-løysninger (ikt-forskrifta).		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	<p>Regelverket stiller krav om at nettstader, appar og sjølvbeteningsautomatar som offentleg og privat sektor, inkludert frivillige organisasjonar, brukar i kontakt med allmenta, skal vere universelt utforma. Formålet er å fremme likeverdig samfunnsdeltaking, bygge ned og hindre nye digitale barrierar og hindre diskriminering. Regelverket skal handhevast og følgast opp med tilsyn, kontroll, rettleiing og områdeovervaking.</p> <p>Regelverket er utvida for offentleg sektor med verknad frå 1. februar 2023, slik at frå denne datoen vert det stilt fleire og strengare krav til universell utforming av ikt i offentleg sektor, samanlikna med privat.</p>		
Ansvarlig for forpliktelsen	Digitaliseringsdirektoratet ved Tilsynet for universell utforming av ikt (UU-tilsynet) er tilsyns- og kontrollorgan, medan Kommunal- og distriktsdepartementet er klageorgan og overordna myndigheit.		
Interessenter	Styresmakter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	<ul style="list-style-type: none"> • Digdir v/Uu-tilsynet som kontroll- og tilsynsorgan • Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) som ansvarleg for likestillings- og diskrimineringslova. • Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som ansvarleg for ikt-forskrifta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alle lag og organisasjonar som nyttar nettsider, appar eller automatar i kontakt med allmenta, er pålagde å etterleve krav i ikt-forskrifta. • Brukarorganisasjonar for personar med ulike typar funksjonsnedsetjingar og organisasjonar for eldre er i særleg grad interessentar. Dette innspelet har vore til gjennomgang hjå Norges Blindforbund, Hørselshemmedes Landsforbund, Dysleksi Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon • Andre interessentar er bransjeorganisasjonar som marknadsaktørar og 	<ul style="list-style-type: none"> • Stortinget er involvert som lovgivar. • Regelverket gjeld for alle verksemder i privat sektor, statleg og kommunal sektor, inkludert offentlegrettslege organ som nyttar nettsider, appar eller automatar i kontakt med allmenta, er pålagde å etterleve krav i ikt-forskrifta.

		leverandørverksemd er gjennom utvikling og tilbod av ikt-løysingar som er universelt utforma	
Tidsrom	<p>Ikt-forskrifta vart innført i 2013, og gjeld for verksemdar i privat og offentleg sektor, inkludert frivillige lag og organisasjonar. Utdanningssektoren og arbeidslivet var unnateke.</p> <p>I 2018 vart ikt-forskrifta utvida til å omfatte digitale løysingar i utdanningssektoren.</p> <p>I 2021 vedtok Stortinget ei ytterlegare utviding av regelverket for offentleg sektor, gjennom å innlemme EU-direktiv 2016/2102 om tilgjengelege nettstader og mobilapplikasjonar, i ikt-forskrifta med verknad frå 1.2.2023.</p>		

Problembeskrivelse

1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?

Formålet er å sikre likeverdig samfunnsdeltaking og hindre digitalt utanforskap og diskriminering. Digitalisering av samfunnet gjer kvardagen enklare for mange. Sosiale media, nyheiter, rutetider, varekjøp, banktenester og offentlege tenester kan nåast via pc og mobil. Ni av ti er på internett fleire gonger dagleg. Men mange opplever digitalt utanforskap. Nedsett funksjonsevne, høg alder, kompetanse- og språk-utfordringar gjer at mange ikkje kan delta i samfunnet på likeverdige vilkår. Mellom 630 000 og 800 000 over 15 år har nedsett funksjonsevne, og fleire enn 600 000 opplever å ha for dårleg digital kompetanse. Digitalt utanforskap har store konsekvensar for samfunnet og den enkelte.

Universell utforming av ikt skal redusere utestenging og diskriminering. Regelverket skal i særleg grad ivareta personar som har

- Synshemming eller er blinde
- Nedsett høyrsel eller er døve
- Rørslehemming eller andre motoriske funksjonsnedsetjingar
- Kognitive funksjonsnedsetjingar
- Anna primærspåk enn norsk

Manglar i kodegrunlaget til digitale løysingar kan stenge ute dei som brukar funksjonalitet for opplesing av innhald, f. eks blinde, dei med sterkt nedsett syn, har dysleksi, eller kognitive utfordringar. Svak kontrast og mangelfulle moglegheiter til forstørring av innhald, gjer det vanskeleg å bruke digitale tenester for dei med nedsett syn. Utan teksting av videoar og lydfiler, er innhaldet utilgjengeleg for dei som er døve eller har nedsett høyrsel. Overskrifter og lenker skal vere beskrivande og hjelpe brukaren med å finne fram til relevant innhald. Dette er til hjelp for alle. Dersom ei nettside ikkje kan betjenast med tastatur, vert m.a. dei med motoriske funksjonsnedsetjingar, varige eller forbigåande, stengde ute. Utan gode hjelpetekstar til kva som skal leggest inn i ulike skjemafelt og tilstrekkeleg med tid til å fylle ut og sende inn, kan både dei med synshemming, kognitive funksjonsnedsetjingar, høg alder og lite erfaring med digitale tenester, gå glipp av nødvendig informasjon, tenester dei har rett på og plikter dei skal ivareta. Dette er eksempel på konsekvensar av manglande universell utforming. Det skal gagne dei som treng det mest, men gir også auka brukskvalitet for alle.

2. Hva skyldes problemet?

Digitalt utanforskap har fleire årsaker. Gevinstar av digitalisering er gjerne knytt til nedbygging av bemanna tenester. Forsking i eit brukarperspektiv viser at nedsett funksjonsevne, helseutfordringar, alder, språkbarrierar, ein vanskeleg økonomi eller livssituasjon og mangelfull tilknytning til arbeidsmarknaden gjer menneske sårbare for utestenging på digitale samfunnsarenaer. Dette er også faktorar som gjer at mange manglar nødvendig digital kompetanse og kunnskap om rettar, plikter og organisering (ofte omtala som

forvaltningskompetanse eller byråkratisk kompetanse). Også tilhøve på tilbydarsida har stor betydning. Manglande universell utforming, for lite brukarinvolvering i utvikling av digitale tenester, eit vanskeleg og utilgjengeleg språk i digitale løysingar, manglande brukarretteiing og lite ressursar til bemanna tenesteyting, gjer at krava som vert stilt til den enkelte brukar om digital sjølvbetening, vert for store. Gapet mellom samfunnet sine krav og mange brukarar sine individuelle føresetnader, vert dermed for stort. Dette skapar digitalt utanforskap, dess større gap, dess meir utanforskap.

Beskrivelse av forpliktelsen

1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?

Noreg var svært tidleg ute med å stille krav om at ikt-løysingar i privat og offentleg sektor skal vere universelt utforma. EU følgde etter i 2018 med tilsvarande regelverk, men då avgrensa til offentleg sektor. Sidan 2014 er regelverket i Noreg handheva gjennom tilsyn med etterleving i privat og offentleg sektor, pålegg og annan reaksjonsbruk ved brot på regelverket, rettleiing til verksemdene som skal etterleve regelverket, kommunikasjonsverksemd og dialog med bransje- og brukarorganisasjonar, områdeovervaking i form av analyse og kartleggingar for å auke kunnskapen om status for etterleving og konsekvensar i form av digitalt utanforskap ved manglande universell utforming.

2. Hvilken løsning foreslås?

Tiltak/løysingar presentert her, er i tråd med Digdir/Uu-tilsynet sine planar:

1. Handheve utvida regelverk for uu av ikt i tråd med pålagde føringar om auka kontrollvolum. I 2023 vert det ført sektortilsyn i opplæringsektoren, med minst 10 kontrollar. Med atterhald om tilgjengelege ressursar skal det frå 2024 gjennomførast ca 280 forenkla kontrollar og 30-35 inngåande kontrollar med digitale løysingar i offentleg sektor. I tillegg skal det gjennomførast tilsyn og kontrollar i privat sektor også etter 2023.
2. Vidareføre arbeidet med å digitalisering av metodar for kontroll og tilsyn for effektiv oppskalering av kontrollverksemda
3. Rulle ut løysinga for tilgjengelegheitserklæringar for å bidra til at alle verksemdar i offentleg sektor har erklæringar om samsvar med regelverket
4. Vidareføre arbeidet med rettleiing, kommunikasjon, informasjonsarbeid og kontakt med bransje og brukarorganisasjonar
5. Analysere data og spreie kunnskap om status for universell utforming av ikt, digital deltaking og digitalt utanforskap
6. Bidra til eit oppdatert og relevant regelverk

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?

Formålet er å fremme likeverdig samfunnsdeltaking, bygge ned og hindre nye digitale barrierar og hindre diskriminering.

Resultatet av å handheve og følge opp regelverket gjennom kontroll og tilsyn, rettleiing og kommunikasjon, analyse og kartleggingar, er

- at innbyggjarane uavhengig av funksjonsnedsetjingar, skal kunne delta på digitale samfunnsarenaer på likeverdige vilkår.
- auka merksemd og kunnskap om universell utforming av ikt og bidrag til at universell utforming er eit kontinuerleg arbeid som er med frå starten av alle utviklingsprosjekt og vert halde ved like i vidareutvikling og forvaltning.
- auka kunnskap og bevisstheit om omfang og konsekvensar av manglande universell utforming og digitalt utanforskap.

Analyse av forpliktelsen

Spørsmål

Svar

<p>1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?</p>	<p>Forpliktinga fremjar openheit ved at universell utforming av ikt gjer informasjon og tenester meir tilgjengelege, og dermed fremjar likeverdig deltaking.</p>
<p>2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?</p>	<p>Ikt-forskrifta gir pålegg til verksemdene om at digitale løysingar skal vere universelt utforma.</p> <p>Verksemdar i offentleg sektor og offentlegrettslege organ, skal frå 1.2.2023, i tillegg ha tilgjengelegheitserklæringar for alle nettstader og appar. Erklæringane viser grad av samsvar med kvart enkelt krav i regelverket for uu av ikt, og ha funksjonalitet for at brukarane av digitale løysingar kan melde frå om tilgjengelegheitsutfordringar.</p> <p>Digdir v/UU-tilsynet skal årleg kontrollere i kva grad verksemdene etterlever regelverket, og resultat av kontrollane skal rapporterast til ESA/EU og gjerast offentleg tilgjengelege.</p>
<p>3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løysningene?</p>	<p>Innlemming av EU-direktiv 2016/2102 i norsk rett inneber at det totale talet på kontrollar av etterleving må aukast kraftig.</p> <p>Noreg er pålagde å gjennomføre årleg inngåande kontrollar av 30-35 nettstader og appar opp mot alle krav i regelverket og inntil 280 forenkla kontrollar av nettstader for å avdekke brot på regelverket.</p> <p>Dette skal bidra til meir universelt utforma løysingar og open informasjon om kva løysingar som er mest/minst i samsvar med regelverket. Også tilgjengelegheitserklæringar og oppfølging av tilbakemeldingar frå brukarane om tilgjengelegheitsutfordringar i offentleg sektor sine digitale løysingar, skal bidra til at verksemdene vert gjort meir ansvarlege vis a vis brukarane.</p>

5.3. Enklere personvernerklæringer på offentlige nettsteder (KDD)

Forpliktelses navn og nummer	Enklere personvernerklæringer på offentlige nettsteder		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	Bidra til at offentlige virksomheter formulerer og publiserer enklere og mer forståelige erklæringer om behandling av personopplysninger.		
Ansvarlig for forpliktelsen	Kommunal- og distriktsdepartementet		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	Alle som behandler personopplysninger	Alle virksomheter og organisasjoner som behandler personopplysninger	
Tidsrom			

Problembeskrivelse

1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?

Det er en utfordring at svært mange personvernerklæringer i både offentlig og privat sektor er vanskelig tilgjengelige. De er komplekse både juridisk og teknisk, og ofte språklig kompliserte. Dette gjør det vanskelig for de registrerte å forstå hvilke personopplysninger som behandles og hvordan de behandles. målet med forpliktelsen er å gjøre slike erklæringer mer brukervennlige.

2. Hva skyldes problemet?

Det er grunn til å tro at frykten for ikke å gi tilstrekkelig informasjon til å oppfylle informasjonsforpliktelsene i GDPR er årsaken til at mange personvernerklæringer er svært komplekse.

Beskrivelse av forpliktelsen

1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?

Vi er ikke kjent med at det har vært arbeidet særskilt fra myndighetens side for å bidra til enklere personvernerklæringer. Men det har pågått noe arbeid i privat regi, f.eks. utarbeidelse av ikoner som skal erstatte skreven tekst, uten at vi er kjent med om noen har tatt i bruk slike løsninger i Norge.

2. Hvilken løsning foreslås?

Be DFØ, ev. i samarbeid med DT og som ledd i arbeidet med statens kommunikasjonspolitikk, om å utarbeide maler for personverninformasjon/personvernerklæringer som offentlig sektor kan bruke som grunnlag for sin informasjon om behandling av personopplysninger.

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?

Enklere og mer forståelig informasjon om behandling av personopplysninger til borgerne. Dette vil være i samsvar med informasjonsforpliktelsen i GDPR art. 12 nr. 1.

Analyse av forpliktelsen

Spørsmål	Svar
----------	------

1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?	Mer tilgjengelig og forståelig informasjon fremmer åpenhet i forvaltningen og bidrar til å bygge tillit mellom borgerne og forvaltningen.
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?	Forståelig informasjon viser brukerne hvordan offentlige virksomheter tar ansvar og etterlever forpliktelsene i personvernregelverket, dvs. at de behandler personopplysninger på en lovlig, rettfærdig og transparent måte, slik regelverket krever.
3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?	

Planlegge forpliktelsen									
Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter						
	Mal for enklere og mer forståelige personvernerklæringer/informasjon om behandling av personopplysninger på offentlige nettsteder.		Ansvarlig: <u>Interessenter/støttespillere</u> <table border="1"> <tr> <td>Forvaltning</td> <td>Sivilsamfunnsorganisasjoner</td> <td>Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)</td> </tr> <tr> <td>DFØ Datatilsynet</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)	DFØ Datatilsynet		
Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)							
DFØ Datatilsynet									
			Ansvarlig: <u>Interessenter/støttespillere</u> <table border="1"> <tr> <td>Forvaltning</td> <td>Sivilsamfunnsorganisasjoner</td> <td>Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)			
Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)							

5.4. Digital inkludering (KDD)

Forpliktelses navn og nummer	Digital inkludering		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	Bidra til at hele befolkningen er digital hele livet -		
Ansvarlig for forpliktelsen	KDD		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	Alle departementer med underliggende etater Kommuner og fylkeskommuner	Seniornett Norge	Finans Norge, IKT-Norge, IT-industri og elektronikkbransjen. Nordisk ministerråd + Baltikum
Tidsrom (til – fra)	1.1.2023 – 31.12.2025		
Problembeskrivelse			
1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?			
Bidra til å hindre digital utenforskap i alle aldersgrupper <ul style="list-style-type: none"> Unngå at folk faller utenfor digitalt 			
2. Hva skyldes problemet?			
Alder, manglende kunnskap, nedsatt funksjonsevne, manglende forvaltningskompetanse, lav tillit og språklige, kulturelle barrierer.			
Beskrivelse av forpliktelsen			
1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?			
<p>Departementet har siden 1999 bidratt med årlig driftstøtte til Seniornett Norge, slik at de kan drive opplæring av eldre over 65 år som mangler grunnleggende digitale ferdigheter. Departementet har siden 2012 utlyst tilskudd til ulike tiltak knyttet til digital kompetanse i befolkningen. De siste årene har tilskuddene vært innrettet mot kommunene, med sikte på å bidra til etablering av lokale lavterskel hjelpetilbud. Rundt 70 kommuner oppgir i dag at de har etablert et Digihjelpen-tilbud som tilbyr veiledning innen grunnleggende digitale ferdigheter. I 2014 innrettet departementet flere tiltak og aktiviteter rettet mot innbyggere med lav eller manglende digital kompetanse bl.a. i samarbeid med Seniornett, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) og KS.</p> <p>På oppdrag fra KDD drifter og videreutvikler (HK-dir) ulike opplæringsressurser som kan brukes vederlagsfritt av alle som tilbyr kurs og opplæring innen grunnleggende digitale ferdigheter. I mars 2022 inngikk KDD og KS en ny samarbeidsavtale om etablering av kommunale hjelpetilbud for å øke innbyggernes digitale kompetanse. Avtalen har varighet ut 2025. Departementet forvalter en tilskuddsordning som skal bidra til økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen. Tilskuddet ble økt fra 2 til 8 mill. kroner i 2022.</p>			
2. Hvilken løsning foreslås?			
tilrettelegge for kvalitetssikrede og gratis hjelpetilbud til innbyggere med lav eller manglende digital kompetanse			

videreutvikle samarbeidet med kommunenes organisasjon KS for å tilrettelegge for utvikling av gode lokale veiledningstilbud i hele landet

arbeide for å ansvarliggjøre næringslivet i større grad for å inkludere alle innbyggere i deres digitale tjenestetilbud

tilrettelegge for at offentlig støttede lavterskeltilbud som er rettet mot de med manglende eller lav digital kompetanse som hovedregel skal være gratis å delta på

sørge for at befolkningens digitale kompetansenivå jevnlig blir kartlagt

samarbeide med offentlige, private og frivillige aktører for å gjennomføre en kampanje for å motivere innbyggere som trenger digital kompetanseheving til å melde seg på kurs.

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?

En reduksjon i antallet innbyggere over 16 år med mangelfulle eller svake grunnleggende digitale ferdigheter fra 14 prosent i 2021 til 10 prosent i 2025.

Analyse av forpliktelsen

Spørsmål	Svar (svar «ikke aktuelt» om det passer best)
Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?	Økt forståelse for hvordan forv. fungerer. Digital skolering øker tillit og forståelse.
Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?	Innbyggerne får innsikt og forståelse i sine plikter og rettigheter. Flere kan «kikke forv. i kortene». Øker transparens og åpenhet.
Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?	

Planlegge forpliktelsen

Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter		
31.12.2023	Handlingsplan m 29 tiltak Opprette samarbeidsforum for dig. Inkludering. Tilskuddsordning for økt dig. deltakelse og kompetanse	Alle milepæler gjennomført	Ansvarlig:		
31.12.2025			<u>Interessenter/støttespillere</u>		
			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)
			Dept, underliggende, kommuner	Ref. over + flere	

5.5. Evaluering av elnnsyn

Forpliktelses navn og nummer	Evaluering av publiseringstjenesten elnnsyn		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	<p>Evaluere tjenesten for å få svar på om oppsatte mål med publiseringstjenesten er oppnådd og om tjenesten drives og utvikles på en hensiktsmessig måte, herunder om sikkerheten i publiseringstjenesten er tilstrekkelig ivaretatt.</p> <p>elnnsyn er en allment tilgjengelig nettbasert publiseringstjeneste for offentlige virksomheter som er underlagt offentleglova. Alle innbyggere, presse og mediavirksomheter, kan anonymt og gratis søke i journalene og kreve innsyn i dokumenter som ikke er publisert.</p> <p>Da man besluttet å etablere elnnsyn som erstatning for OEP ble det satt fire hovedmål for prosjektet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Betre sikkerheita i OEP - Gode og rasjonelle løysingar for å sikra personvern - Effektivisera arbeidsprosessar i forvaltinga - Gjera offentlege dokument enklare tilgjengelege for ålmenta» <p>Publiseringstjenesten elnnsyn bør evalueres på bakgrunn av tjenestens mål.</p>		
Ansvarlig for forpliktelsen	Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet (JD), og Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD)		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	Alle virksomheter som leverer eller kan levere innhold (postjournaler og lenker til fulltekstdokumenter) til publiseringstjenesten.	Innbyggerne generelt. I tillegg presse- og medievirksomhetene sine organer som Norsk Presseforbund, Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag. Andre relevante interesserorganisasjoner som: Advokatforeningen Akademikerne Amnesty International Helsedirektoratet Norsk Arkivråd Publish what you pay Norway	KS Leverandører av andre løsninger for publisering av offentlig journal
Tidsrom (til – fra)	2023 – 2026		
Problembeskrivelse			
3. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?			
<ul style="list-style-type: none"> • Evaluere om tjenesten understøtter innsynsretten i Offentleglova. • Evaluere om tjenesten understøtter ønsket om mer fulltekstpublisering 			

- Evaluere om tjenestens finansieringsmodell er bærekraftig og bidrar til effektivisering i forvaltningen.
- Evaluere om tjenesten har effektiviseringsgevinst for forvaltningsprosesser knyttet til behandling av innsynskrav.

Utdypning:

Målsetningen med Open Government Partnership er å styrke samarbeidet mellom innbyggere og forvaltning, fordi dette samarbeidet er selve fundamentet i et godt samfunn. OGP tar utgangspunkt i at den beste måten å skape en mer åpen, velfungerende og brukervennlig forvaltning er et åpent, ærlig og utstrakt samarbeid mellom offentlig sektor og sivilsamfunn.

eInnsyn er en allment tilgjengelig publiseringstjeneste for offentlige postjournaler, møter og utvalg. Statlige, samt noen fylkeskommunale og kommunale virksomheter, publiserer postjournaler og møte- og utvalgsdata på eInnsyn, der innbyggeren får tilgang til å søke og bestille innsyn i dokumenter. Offentlige virksomheter kan legge ved lenke til fulltekstpubliserte dokument i journalposten eller møte som dokumentet tilhører. Ved å gjøre journalene tilgjengelige, søkbare og bestillbare på en og samme plass gjør eInnsyn det veldig enkelt for innbyggere og næringsliv å kreve innsyn i offentlige dokument basert på innsynsretten de har gjennom Offentleglova. Tjenesten er unik i verdensammenheng.

Mål med en evaluering:

Etter flere års drift bør tjenesten evalueres med tanke på om tjenesten leverer iht målene for tjenesten og om den driftes på en hensiktsmessig og forsvarlig måte.

Det bør evalueres om tjenesten har tilstrekkelig brukervennlighet slik at vanlige borgere uten ekstra kunnskap om bruk av søkeparameter kan finne informasjonen.

Evalueringen kan være ett av flere kunnskapsgrunnlag for ny strategi for eInnsyn.

4. Hva skyldes problemet?

- Bruk av eInnsyn er hjemlet i offentlegforskrifta, men dette gjelder kun for statlig sektor. Kommunal sektor er omfattet kun av bestemmelse i §7.
- Det kan være store kostnader for kommunal sektor å ta i bruk eInnsyn som en publiseringstjeneste.
- Løsningen har flere ganger vært utsatt for sikkerhetshendelser og dette kan gi opphav til vurderinger om tjenesten bør beskyttes bedre mot slike hendelser.

Beskrivelse av forpliktelsen

1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?

Publiseringstjenesten er ikke evaluert siden oppstart av OEP med tanke på hvordan tjenesten leverer i relasjon til målene for tjenesten. OEP/eInnsyn har fått stor internasjonal oppmerksomhet og positiv omtale som den første i sitt slag, men aldri blitt eksternt evaluert opp mot målsetting.

2. Hvilken løsning foreslås?

Det foreslås derfor her en ekstern evaluering av eInnsyn. En ekstern evaluering må blant annet innhente erfaringer og innspill fra representanter fra forvaltningen, sivile samfunn og mediene.

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?

Forbedringer av tjenesten knyttet til en bedre måloppnåelse og en hensiktsmessig (bærekraftig) teknisk og organisatorisk løsning for drift av tjenesten. En eventuell justering av mål for videre utvikling og drift av eInnsyn.

Analyse av forpliktelsen

Spørsmål	Svar
----------	------

1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?	Bidra til at tjenesten fortsatt skal kunne være et godt, sikkert og kostnadseffektivt verktøy for å gi innsyn i offentlige dokumenter. Øke tillit til at vi forvalter og videreutvikler den best mulige løsningen. Offentlige myndigheter har tilgang til en trygg og effektiv måte å ivareta åpenhet.
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?	Bedre innsyn i offentlige dokumenter. Det undersøkes i hvilken grad dagens løsning er innrettet mot en mest mulig brukervennlig og helhetlig tilgang til offentlige organers informasjon.
3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?	En evaluert tjeneste vil gi borgere, medie- og presse større tillit til at tjenesten skal gi en best mulig oversikt over offentlige dokumenter som det kan fremmes et innsynskrav for. En forpliktelse om evaluering av tjenesten kan være et viktig bidrag til å forbedre tjenesten.

Planlegge forpliktelsen

Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter		
Starte en evaluering 2023 – 2026	Motta en rapport fra evalueringen	2026	Ansvarlig: KDD		
			<u>Interessenter/støttespillere</u>		
			Forvaltning Digdir Departementene mv	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)
			Presse Media Norsk Arkivråd		

5.6. Utvikle en mer strategisk tilnærming til antikorrupsjonsarbeidet

Forpliktelses navn og nummer	Utvikle en mer strategisk tilnærming til antikorrupsjonsarbeidet		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Myndighetene skal utvikle en mer strategisk tilnærming til antikorrupsjonsarbeidet. Relevante tiltak ivaretas gjennom den kommende meldingen om økonomisk kriminalitet og konkretiseres i oppfølgingen av denne. 2. Myndighetene skal lansere et nettsted om antikorrupsjon med informasjon om bredden i antikorrupsjonsarbeidet i Norge. 		
Ansvarlig for forpliktelsen	Justis- og beredskapsdepartementet		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
	<ul style="list-style-type: none"> • Justisdepartementet • Kommunal- og distriktsdepartementet • Finansdepartementet • Nærings- og handelsdepartementet • Arbeids- og inkluderingsdepartementet • Utenriksdepartementet <p>Underliggende etater som Politiet/Økokrim</p> <p>Kommuner og fylkeskommuner</p>	Transparency International (TI)	Private bedrifter Media Varslere
Tidsrom	2023-2027		

Problembeskrivelse

4. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?

Korrupsjon utgjør en trussel mot rettsstaten, demokratiet, menneskerettighetene og sosial rettferdighet, og kan også hindre økonomisk utvikling og virke konkurransevridende. Internasjonale og nasjonale undersøkelser viser at nivået av korrupsjon i Norge er svært lav sammenlignet med de fleste andre land. En etablert kultur for åpenhet og tillit mellom myndigheter, næringsliv og sivilsamfunnet – sammen med tydelig nulltoleranse mot korrupsjon – er viktige forutsetninger for dette lave nivået. Til tross for at det er lite korrupsjon i Norge, vet vi at korrupsjon også forekommer her. Det avses hvert år dommer som viser at korrupsjon

skjer i offentlig forvaltning og i private selskaper. Flere av straffesakene om korrupsjon som har vært ført i Norge er av svært alvorlig karakter. Videre viser undersøkelser, blant annet innbyggerundersøkelsen av 2021, TIs årlige korrupsjonsindeks samt Global corruption barometer (2021) at mange innbyggere tror at det forekommer korrupsjon og nepotisme i stat og kommune.

Norske myndigheter prioriterer høyt å delta aktivt i det internasjonale samarbeidet mot korrupsjon. Aktiv deltakelse i internasjonale fora hjelper oss å vurdere hvor vi står i vår antikorrupsjonsinnsats og hvilke hull som må tettes til enhver tid. Evalueringene har avdekket svakheter i de forebyggende tiltakene og Norge har fått flere anbefalinger av ulike internasjonale organisasjoner som FN, GRECO og OECD. Norge etterstreber å følge opp anbefalinger vi får fra de internasjonale organene.

Det er behov for kontinuerlig innsats for å forebygge korrupsjon. Samarbeid på tvers av sektorer og mellom det offentlige og det private er helt sentralt for å få til en effektiv forebygging og bekjempelse av korrupsjon i Norge og internasjonalt. Det er videre viktig å sikre at tilliten til demokratiet/myndighetene i Norge er høy også i fremtiden.

En høy standard på antikorrupsjonsarbeidet og informasjon om bredden i myndighetenes innsats på dette området vil kunne bidra til å bygge slik tillit.

5. Hva skyldes problemet?

Mulighetene til å begå korrupsjon øker når det forebyggende arbeidet er mangelfullt, holdningene og bevisstheten er lav og korrupsjonshandlinger i for liten grad blir avdekket, etterforsket og pådømt.

Kritisk årvåkenhet trengs blant alle aktører i det norske samfunnet for å hindre at risikoen for korrupsjon øker.

Beskrivelse av forpliktelsen

1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?

Korrupsjonsbestemmelsene i straffeloven ble innført i 2003 (§§ 387-389 i ny straffelov viderefører bestemmelsene i straffeloven av 1902).

Norge er tilsluttet flere antikorrupsjonskonvensjoner:

- OECD-konvensjonen om motarbeidelse av bestikkelse av utenlandske tjenestemenn i internasjonale forretningsforhold av 21. november 1997
- Europarådets strafferettslige konvensjon mot korrupsjon av 27. januar 1999
- FNs konvensjon mot korrupsjon av 31. oktober 2003.

Økokrim utarbeider årlige trusselvurderinger og i 2022 utga Økokrim en indikatorliste over typetilfeller av korrupsjon. Det er påpekt manglende oppfølging av trusselvurderingene fra Økokrim.

Næringslivet/private bedrifter utarbeider egne antikorrupsjonsprogrammer, mens det kun er et fåtall av kommunene som har utarbeidet egne antikorrupsjonsprogram. Omfang, kvalitet og virkning av antikorrupsjonsprogrammene er ikke kartlagt systematisk.

Det er etablert et interdepartementalt samarbeidsforum

Innbyggerundersøkelser gjennomføres jevnlig.

Nasjonal omfangsundersøkelse om økonomisk kriminalitet (rettet mot virksomheter og kommuner) gjennomført i 2022.

Regjeringen har besluttet å fremme en stortingsmelding om bekjempelse av økonomisk kriminalitet.

Forpliktende oppfølging i form av nasjonale, lokale og sektorvise planer innenfor offentlig sektor er i liten grad nedfelt.

2. Hvilken løsning foreslås?

I den kommende stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet er det fokus på å ha en helhetlig tilnærming til forebygging og bekjempelse av all økonomisk kriminalitet, herunder korrupsjon. Forebygging og avdekking av korrupsjon skjer i samarbeid med mange ulike aktører, som politi, varslere, media, banker mv. Samarbeid mellom det offentlige og private er følgelig helt sentralt for å få til en effektiv forebygging og bekjempelse av korrupsjon. Meldingen vil blant annet fokusere på behovet for kunnskapsbygging, herunder forskning og løsninger som kan sikre en mer effektiv forebygging, avdekking og etterforskning av økonomisk kriminalitet.

Når det særskilt gjelder korrupsjon, kan meldingen eksempelvis fokusere på følgende tiltak:

- Analysere risikoområder og beskrive forekomst av risikofaktorer
- Sammenfatte kunnskap om forekomst av problemet innenfor ulike samfunnsområder
- Anbefale framgangsmåter og hovedelementer i et forebyggende arbeid
- Formulere mål og forventning (krav) til antikorrupsjonsprogram i offentlig og privat sektor (utarbeide veiledere osv)
- Evaluere politiets etterforskning og den strafferettslige håndhevingen av korrupsjon, i lys av at det er 20 år siden bestemmelsene trådte i kraft
- Identifisere utdanningsbehov og foreslår utdanningstilbud som kan bidra til å styrke kompetansen innenfor antikorrupsjon
- Identifisere mulige svakheter i gjeldende lovverk og vurderer lovendringer

JD vil opprette en nettside med informasjon om myndighetens innsats mot korrupsjon. Bredden i antikorrupsjonsarbeidet, hvor veldig mange departementer og etater har ansvar innenfor sine sektorer, og hvor det i tillegg er mange ulike nasjonale og internasjonale initiativ og oppfølginger, vil synliggjøres gjennom lansering av et slikt nettsted.

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?

- a. Styrke evnen til å forebygge, avdekke og bekjempe korrupsjon.
- b. Bidra til lavere korrupsjon i Norge
- c. Høyere bevissthet i befolkning, privat næringsliv og offentlig sektor
- d. Bedre dialogen mellom myndigheter og befolkning for å forebygge korrupsjon

Analyse av forpliktelsen

Spørsmål	Svar (svar «ikke aktuelt» om det passer best)
1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?	<p>Åpen dialog mellom myndigheter og befolkning om antikorrupsjonsarbeid. Dette kan også forebygge korrupsjon.</p> <p>En samlet tydeliggjøring av myndighetenes holdninger til korrupsjon, ulike tiltak for forebygging og avdekking av korrupsjon, og konsekvensene av overtredelser, forventes å ha en preventiv effekt både overfor publikum og offentlige myndigheter.</p>
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?	Strategiens mål og tiltak vil føre til at likebehandling og rettssikkerhet i større grad ivaretas, ved at muligheten til å gjennomføre korrupte handlinger blir redusert.

<p>3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?</p>	<p>Stortingsmeldingen og oppfølging av den vil gi borgerne et mer informert grunnlag for å delta, påvirke og følge opp offentlig innsats på området. Nettstedet vil bidra til at informasjonstilgangen til borgerne blir enklere og mer effektiv, som igjen kan lede til større deltakelsesmulighet samt overvåke myndighetens innsats på området.</p>
---	--

Planlegge forpliktelsen <i>(This is an initial planning process largely looking at milestones and expected outputs, as well as key stakeholders involved.)</i>																
Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter													
<p>Stortingsmelding om økonomisk kriminalitet</p> <p>Oppfølging av stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet</p>		<p>Ultimo 2023</p> <p>2024-2027</p>	<table border="1"> <tr> <td colspan="3" data-bbox="971 689 1453 725">Ansvarlig:</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="971 725 1453 792"><u>Interessenter/støttespillere</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="971 792 1155 1032">Forvaltning</td> <td data-bbox="1155 792 1307 1032">Sivilsamfunnsorganisasjoner</td> <td data-bbox="1307 792 1453 1032">Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="971 1032 1155 1335">Justis- og beredskapsdepartementet. Andre dept/etater</td> <td data-bbox="1155 1032 1307 1335">Sivilsamfunnet Privat næringsliv</td> <td data-bbox="1307 1032 1453 1335">Stortinget</td> </tr> </table>		Ansvarlig:			<u>Interessenter/støttespillere</u>			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)	Justis- og beredskapsdepartementet. Andre dept/etater	Sivilsamfunnet Privat næringsliv	Stortinget
Ansvarlig:																
<u>Interessenter/støttespillere</u>																
Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)														
Justis- og beredskapsdepartementet. Andre dept/etater	Sivilsamfunnet Privat næringsliv	Stortinget														
<p>Opprettelse av nettside</p>		<p>Juni 2023</p> <p>Behov for jevnlig oppdateringer</p>	<table border="1"> <tr> <td colspan="3" data-bbox="971 1335 1453 1370">Ansvarlig:</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="971 1370 1453 1406"><u>Interessenter/støttespillere</u></td> </tr> <tr> <td data-bbox="971 1406 1155 1646">Forvaltning</td> <td data-bbox="1155 1406 1307 1646">Sivilsamfunnsorganisasjoner</td> <td data-bbox="1307 1406 1453 1646">Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="971 1646 1155 1908">Justis- og beredskapsdepartementet</td> <td data-bbox="1155 1646 1307 1908"></td> <td data-bbox="1307 1646 1453 1908"></td> </tr> </table>		Ansvarlig:			<u>Interessenter/støttespillere</u>			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)	Justis- og beredskapsdepartementet		
Ansvarlig:																
<u>Interessenter/støttespillere</u>																
Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)														
Justis- og beredskapsdepartementet																

5.7. Bedre innsyn i straffesaksdokumenter for å gjøre reglene mer i overensstemmelse med gjeldende rettstilstand

Forpliktelses navn og nummer	Åpenhet i justissektoren		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	Følge opp arbeid med å bedre innsyn i straffesaksdokumenter for å gjøre reglene mer i overensstemmelse med gjeldende rettstilstand som er etablert både i Høyesterett og EMD, jf. HR-2013-641-A, HR-2015-2536-A, HR-2021-526-A og <i>Magyar Helsinki Bizottság mot Ungarn</i> (18030/11), 8. november 2016. I denne forbindelse følge opp høringsrunden etter utredningen om dokumentoffentlighet i straffesaker, Aarli, R. 2021		
Ansvarlig for forpliktelsen	Justis- og beredskapsdepartementet		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
		Medieorganisasjonene	
Tidsrom (til – fra)	Oppstart 2023 Ferdigstillelse i løpet av første halvår 2025.		
Problembeskrivelse			
<p>1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse? Pressen opplever det som vanskelig å få tilgang til politiets straffesaksdokumenter og at dette vanskeliggjør mediene i å utøve rollen som public watchdog på et viktig område.</p>			
<p>2 Hva skyldes problemet? Pressen gir uttrykk for at regelverket er utdatert.</p>			
Beskrivelse av forpliktelsen			
<p>1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet? Utredning som er sendt på høring.</p>			
<p>2. Hvilken løsning foreslås? Følge opp utredningen.</p>			
<p>3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen? Arbeidet med forpliktelsen tar sikte på å ha satt i gang en hensiktsmessig prosess som skal lede frem mot et oppdatert regelverk på bakgrunn av Aarlis utredning, f.eks. å ha satt i gang videre utredningsarbeid. Det er naturlig at relevante aktører som media, representanter fra påtalemyndigheten, advokatbransjen og domstolene på en hensiktsmessig måte blir trukket inn i arbeidet med å oppdatere lovverket.</p>			
Analyse av forpliktelsen			
Spørsmål		Svar (svar «ikke aktuelt» om det passer best)	

1. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?	Bedre rettsregler vil tvinge fram bedre praksis og kan, hvis de utformes rett, bidra til å forenkle innsynsprosessen og gi god veiledning til de som skal vurdere innsyn.
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?	Bedre innblikk i hendelser og institusjoner i samfunnet kan gjøre det enklere å koble seg på debatter og engasjere seg.
3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?	

Planlegge forpliktelsen

Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter		
			Ansvarlig:		
			<u>Interessenter/støttespillere</u>		
			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner	Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)

6. Vedlegg: Nærmere om prosessen fram mot HP-5

6.1. Møte i Interessentforum 23.6.2022

Arbeidet med HP 5 fortsatte med [brev](#) til Interessentforum 3. juni 2022. I brevet lå en innbydelse til møte 23. juni. På møtet var det [deltakere](#) både fra forvaltningen og sivilsamfunnet.

I forkant av møtet var deltakerne (både fra forvaltningen og sivilsamfunnet) bedt om å komme med innspill til mulige forpliktelser til handlingsplanen. Brevet omtalte de sju områdene regjeringen hadde prioritert, og innbød sivilsamfunnet til å komme med ytterligere forslag til områder.

Møtet ble ledet av Kommunal- og distriktdepartementet.

6.2. Høringsrunden

På møtet 23. juni var det enighet om å utbre kjennskapen til OGP ved å innby til et større seminar om OGP for blant annet å få flere innspill til handlingsplanen. Ett av tiltakene ville være allmenn høring hvor alle kan spille inn eller kommentere forslag. [Saken](#) ble lagt ut under «Høringar» på regjeringen.no. 1.7.2022 med frist for innspill 25.8.2022. Da hadde det allerede kommet innspill fra *Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner*, *Mediebedriftene*, *Publish What You Pay* og *Tax Justice*.⁴

Høringer gir mulighet for alle å kunne komme med innspill og ytre seg. Dermed begrenses ikke muligheten bare til organiserte interesser. Det gir også mulighet for innsyn i hvilke forslag som fremmes siden alle innspill er åpne. Alle kan delta med innspill til høringer, og alle høringsdokumenter og innspillene i høringen registreres og journalføres og er offentlig tilgjengelig.

I alt kom det inn flere innspill i løpet av høringen, både fra enkeltpersoner og fra organisasjoner. I tillegg kom det innspill kom fra forvaltningen selv. Innspillene ble suksessivt lagt ut på regjeringen.no.

6.3. Møte i Interessentforum 20.9.2022

KDD innbød sammen med OGP-rådet i [brev](#) av 31.8. det andre møtet i Interessentforumet 20.9. Møtet hadde form av et seminar om åpenhetsarbeidet i Norge: Spørsmålene vi ønsket å belyse var:

- Hvordan kan vi skape en mer effektiv og brukervennlig forvaltning gjennom mer åpenhet i Norge?
- Hva skal vårt felles åpenhetsarbeid handle om?
- Hva er viktig å ta tak i de neste årene?

⁴ Se sak 22/4554

Ønsket var å samle folk på tvers av sektorene for å inspirere og stake ut veien videre de neste årene. Dette ville kunne gi mulighet for alle sektorer til å påvirke utviklingen nasjonalt og skape nye partnerskap for arbeidet i årene som kommer. Målet med seminaret var å skape oppmerksomhet om OGP/Partnerskap om åpen forvaltning i Norge - og gjensidig inspirere til innsats ved å:

- samle folk på tvers av sektorene
- utvikle et mer felles ståsted/felles forståelse for utfordringene i Norge
- gi aktørene et rom å diskutere, bli bedre kjent, utvikle relasjoner og mulige samarbeid og utvikle et grunnlag for videre arbeid med handlingsplan 5.

Møtet ble arrangert med innledninger fra blant andre tidligere norsk IRM-representant Pål W. Skedsmo. Etter innledningene ble [deltakerne](#) delt inn i mindre grupper med deltakelse både fra forvaltningen og det sivile samfunn som drøftet de innkomne innspillene samtidig som de ble bedt om å utvikle disse til konkrete forpliktelser og gjerne komme med nye forslag. Dette møtet ble ledet av statssekretær Gunn Karin Gjøl i KDD, og hun deltok også i en av gruppene.

6.4. Møte med medlemmer av Interessentforum 13. og 16. januar 2023

På bakgrunn av høringsrunden og resultatet av møtet i september sendte KDD ut en oversikt over de innspillene som var kommet inn til handlingsplanen, både fra forvaltningen og fra det sivile samfunn. Totalt dreide det seg om en liste på rundt 25 ulike forslag til forpliktelser. KDD foreslo i samråd med OGP-rådet å videreføre et mindre antall forpliktelser. KDD bad de aktuelle departementene og sivilsamfunnsorganisasjonene sammen utarbeide forpliktelser. Som mal lå OGP's standard skjema for forpliktelser.

Det ble avholdt to møter hhv. 13. og 16. januar med [deltakelse](#) både fra forvaltningen og sivilsamfunnet.

6.5. Oppfølgingen av møtene i januar 2023 – prosessen mot ferdiggjøring

Etter møtene i januar som ble ledet av KDD, var det oppfølgende møter mellom forvaltningen og det sivile samfunnet for å konkretisere de enkelte forpliktelsene. Det samlede handlingsplanforslaget ble sendt ut for kommentar i medio mai 2023.

KDD sendte ut [brev](#) til Interessentforumet 16.11, seinere oppdatert 1.12, med en [samlet oversikt](#) over innkomne forpliktelser, totalt ca. 25 stykker. Flere av forslagene til forpliktelser dekket de samme områdene, slik at det faktiske antallet temaer som kunne spilles inn i handlingsplanen, reelt sett var lavere. OGP-rådet ble konsultert om innholdet i brevet.

På bakgrunn av tilbakemeldingene på de foreslåtte innspillene satte KDD opp en liste på temaer som syntes særlig relevante å arbeide videre med. Der var det lagt vekt på områder der hvor det er forbedringspunkter (der hvor Norge ikke kommer godt ut i sammenlikninger, hvor vi ikke er fornøyde med status og hvor det er mulighet for «strek») og som oppfølging

av IRM-kommentarene. Dette var: antikorrupsjon, arkiv/journalføring, offentlige innkjøp, klarspråk, digital inkludering og bekjemping av digitalt utenforskap. På enkelte av de områdene regjeringen hadde prioritert, kom det ikke inn innspill, hverken fra forvaltningen eller fra sivilsamfunnet. Dette gjaldt f.eks. klima og miljø.

6.6. Eventuelle kommentarer fra sivilsamfunnet etter høringsprosessen sommeren 2023.

.....

7. Følgende forpliktelser er ikke klare for å legges inn i planen nå, men kan jobbes videre med i det kommende året:

7.1. Følge opp utredningen fra Ytringsfrihetskommisjonen (2022:9) og personvernkommisjonen (NOU 2022:11)

Forpliktelses navn og nummer	Ytringsfrihet		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	Følge opp utredningen fra Ytringsfrihetskommisjonen (2022:9) og personvernkommisjonen (NOU 2022:11), her er det flere kapitler som redegjør for forhold som har betydning for åpenhet - særlig punkt 7 i begge NOU-ene, som handler om hhv. personvern i justissektoren og Internett som infrastruktur for ytringsfriheten. Her bør en se på hvordan ny teknologi som nye verktøy og metoder i justissektoren som kan påvirke den offentlige samtalen, også kommunikasjonsfrihet og kildevern.		
Ansvarlig for forpliktelsen	Kultur- og likestillingsdepartementet (hovedansvarlig) Justis- og beredskapsdepartementet Kommunal - og distriktsdepartementet		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
		Medieorganisasjonene	
Tidsrom (til – fra)	Oppstart 2023 Ferdigstillelse i løpet av første halvår 2025.		
Problembeskrivelse			
1 Hvilket problem skal forpliktelsen løse?			
2. Hva skyldes problemet?			
Beskrivelse av forpliktelsen			
1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?			
NOU-ene har vært på høring, begge hadde høringsfrist i januar/februar			
2. Hvilken løsning foreslås?			
Det skal arbeides videre med utredningene i lys av høringsinnspillene.			

3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?				
Analyse av forpliktelsen				
<i>Spørsmål</i>		<i>Svar</i>		
1 Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?				
2. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?				
3. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?				
Planlegge forpliktelsen				
Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter	
			Ansvarlig:	
			<u>Interessenter/støttespillere</u>	
			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner
				Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)

7.2. Sikre at det offentlige ikke holder tilbake mer informasjon enn det er grunnlag for i loven

Forpliktelses navn og nummer	Helse og åpenhet		
Kort beskrivelse av forpliktelsen	Følge opp offentlig myndigheters positive forpliktelse til å tilrettelegge for åpenhet og innsyn. Sikre at det offentlige ikke holder tilbake mer informasjon enn det er grunnlag for i loven, og sikre korrekt praktisering av GDPR og bestemmelsen i forordningen artikkel 85 som pålegger staten å ha lovbestemmelser som sikrer retten til ytrings- og informasjonsfrihet, overholdes. Utrede forholdet mellom anonymiserte helseopplysninger og medienes særlige beskyttelse av tilgang til informasjon gjennom EMK artikkel 10.		
Ansvarlig for forpliktelsen	Justis- og beredskapsdepartementet (hovedansvarlig) Helse- og omsorgsdepartementet		
Interessenter	Myndigheter	Sivilt samfunn	Andre (parlament, privat sektor o.l.)
		Medieorganisasjonene	
Tidsrom (til – fra)	Oppstart 2023 Ferdigstillelse i løpet av første halvår 2025.		
Problembeskrivelse			
1. Hvilket problem skal forpliktelsen løse?			
At GDPR og taushetsplikten tolkes for vidt. Det er viktig å bøte på manglende forståelse for og praktisering av forordningens § 85.			
2. Hva skyldes problemet?			
Usikkerhet og mangel på kunnskap, mangel på systematiske utredninger av vanskelige juridiske spørsmål.			
Beskrivelse av forpliktelsen			
1. Hva er blitt gjort så langt for å løse problemet?			
2. Hvilken løsning foreslås?			
3. Hvilket resultat ønskes oppnådd ved å implementere forpliktelsen?			

Bedre praksis.				
Analyse av forpliktelsen				
Spørsmål		Svar		
2. Hvordan vil forpliktelsen fremme åpenhet?		Mediene sliter i dag stadig mer med å få tilgang til informasjon om ulykker og hendelser i offentligheten. En bedre rettsavklaring kan tilrettelegge for at taushetsplikten overholdes, samtidig som at samfunnet får tilgang på opplysninger som skal være offentlige, ofte i anonymisert form.		
3. Hvordan vil forpliktelsen bidra til større påregnelighet?		Bedre innblikk i hendelser og institusjoner i samfunnet kan gjøre det enklere å koble seg på debatter og engasjere seg.		
4. Hvordan vil forpliktelsen bedre borgernes deltakelsesmulighet gjennom å beskrive, gjennomføre og overvåke løsningene?		Bedre innblikk i hendelser og institusjoner i samfunnet kan gjøre det enklere å koble seg på debatter og engasjere seg.		
Planlegge forpliktelsen				
Milepæler	Forventet utfall	Forventet fullføringstidspunkt	Interessenter	
			Ansvarlig:	
			<u>Interessenter/støttespillere</u>	
			Forvaltning	Sivilsamfunnsorganisasjoner
				Andre (f.eks. parlament, sivilsamfunn, andre)